

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10650/2023
24.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Патрић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Славица Николић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 593/22 од 05.05.2022. године, у седници већа одржаној 24.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 593/22 од 05.05.2022. године у ставу првом изреке у делу у коме је уврђено да је тужилац по основу наслеђа стекао право својине на $\frac{1}{2}$ непокретности, уписаних у листу непокретности привремени број .. КО ..., кат.парцела .., земљиште под зградом – објектом од 77 квм, са породичном стамбеном зградом саграђеном на кат. парцели .. означеног бројем 2, као у ставу другом изреке, и у овом делу предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

У преосталом делу ревизија туженог **СЕ ОДБИЈА**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П 63/20 од 12.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је по основу наслеђа стекао право својине на $\frac{1}{2}$ непокретности, уписаних у листу непокретности привремени број .. КО ..., кат.парцела бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 77 квм, са породичном стамбеном зградом саграђеном на кат. парцели бр. ..., означеном бр. 2, кат. парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 44 квм, са породичном стамбеном зградом саграђеном на кат. парцели бр. ..., означеном бр. 3, кат.парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 38 квм, са помоћном зградом саграђеном на кат. парцели бр. ..., кат. парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 23 квм са помоћном зградом саграђеном на кат.парцели ..., кат.парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 16 квм, са помоћном зградом саграђеном на кат.парцели .., кат. парцели бр. ..., земљиште уз зграду – објекат од 05 а 00 квм, кат. парцели бр..., воћњак II класе од 04 а 25 квм, кат. парцели .., ливаде II класе од 08 квм, кат.парцели .., њива II класе од 09 а 32 квм, што би тужени био дужан да призна и трпи да се тужилац по основу ове пресуде укњижи као власник у катастру непокретности на описаним непокретностима. Ставом другим изреке, тужилац је

обавезан да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 81.950,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 593/22 од 05.05.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужилац по основу наслеђа стекао право својине на $\frac{1}{2}$ непокретности уписаних у листу непокретности привремени број .. КО ..., кат.парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 77 квм, са породичном стамбеном зградом саграђеном на кат.парцели бр. ..., означеном бројем 2, кат.парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 44 квм, са породичном стамбеном зградом саграђеном на кат.парцели ..., означеном бр.3, кат.парцели ..., земљиште под зградом – објектом од 38 квм, са помоћном зградом саграђеном на кат.парцели ..., кат. парцели ..., земљиште под зградом – објектом од 23 квм са помоћном зградом саграђеном на кат.парцели бр. ..., кат.парцели ..., земљиште под зградом – објектом од 16 квм, са помоћном зградом саграђеном на кат.парцели ..., кат.парцели бр..., земљиште уз зграду – објекат од 05 а 00 квм, кат.парцели бр. ..., воћњак II класе од 04 а, 25 квм, кат. парцели ..., ливаде II класе од 08 квм, кат.парцели бр. ..., њива II класе од 09а 32 квм, што је тужени дужан да призна и трпи да се тужилац по основу ове пресуде укњижи као власник у катастру непокретности на описаним непокретностима. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име трошкова парничног поступка износ од 29.700,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија туженог делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2.ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у листу непокретности привремени број .. КО ..., као сувласници на $\frac{1}{2}$ идеалних делова уписани су тужилац и тужени и то на непокретностима: кат.парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 77 квм, са породичном стамбеном зградом саграђеном на кат.парцели бр. ..., означеном бројем 2, кат.парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 44 квм, са породичном стамбеном зградом саграђеном на кат.парцели бр. ..., означеном бр.3, кат.парцели ..., земљиште под зградом – објектом од 38 квм, са помоћном зградом саграђеном на кат.парцели бр. ..., кат. парцели бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 23 квм са помоћном зградом саграђеном на кат.парцели бр. ..., кат.парцели ..., земљиште под зградом – објектом од 16 квм, са помоћном зградом саграђеном на кат.парцели бр. ..., кат.парцели бр..., земљиште уз зграду – објекат од 05 а 00 квм, кат.парцели бр. ..., воћњак II класе од 04 а 25 квм, кат. парцели ..., ливада II класе од 08 квм, кат.парцели бр. .. „...“, њива II класе од 09а 32 квм. У истом листу непокретности уписане су и породична стамбена зград под бројем 1 у корист ВВ, породична стамбена зграда под бројем 2 у корист тужиоца и туженог на по $\frac{1}{2}$ идеалних делова, породична стамбена зграда под бројем 3 у корист тужиоца и туженог са по $\frac{1}{2}$ идеалних делова, као и

помоћне зграде обележене бројем 3, 4, 5 и 6 уписане као сувласништво тужиоца и туженог са по $\frac{1}{2}$ идеалних делова. Приликом излагања података премера и катастарског класирања земљишта и утврђивања права својине на непокретностима, тужилац и тужени су упознати са подацима уписаним у лист непокретности привремени број .. КО ..., нису имали примедбе и као носиоци права својине на породичној стамбеној згради – објекту број 2 и помоћним зградама – објекат број 3 – 6, саграђеним на парцели број .. у улици ... број .. и на парцелама број .. и .. уписани су тужилац и тужени у уделу од $\frac{1}{2}$ на основу правноснажних решења о наслеђивању О. 520/77 од 17.06.1977. године и О. 90/82 од 24.03.1982. године, као коначни.

Првостепени суд је у току поступка саслушао сведоке на околност ко је од од парничних странака зидао објекте у ..., улица ..., стим што је одбио тужбени захтев за утврђење права својине на наведеним непокретностима у иделном уделу од $\frac{1}{2}$, са позивом на одредбу члана 60. Закона о државном премеру и катастру и члана 194. став 2. Закона о парничном поступку, налазећи да тужилац нема правни интерес за подношење овакве тужбе с обзиром да је већ уписан код надлежне службе за катастар непокретности у истом обиму.

Другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и усвојио тужбени захтев, уз закључак да у ситуацији када је тужилац као уписани сувласник $\frac{1}{2}$ предметних непокретности поднео предлог ради деобе заједничке ствари према другом сувласнику, да је ванпарнични поступак прекинут, а тужилац упућен да покрене парнични поступак применом члана 150. Закона о ванпарничном поступку, да тужилац има правни интерес да своје право (су)својине тужбеним захтевом потражује, с обзиром на оспоравање истог од стране другог сувласника у ванпарничном поступку, овде туженог. Тужилац је доказао право својине у траженом уделу на законом прописан начин у складу са чланом 4. и 20. став 1. Закон о основама својинскоправних односа на предметним непокретностима, па је тужбени захтев усвојен.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је преиначио првостепену одлуку и усвојио тужбени захтев у односу на предметне непокретности, изузев породичне стамбене зграде број 2 на кат.парцели број .. са земљиштем под зградом – објектом од 77 квм.

Одредбом члана 20. став 1. Закон о основама својинскоправних односа, прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла наслеђивањем. Право својине стиче се и одлуком државног органа на начин и под условима одређеним законом (став 2.). Чланом 22. овог закона прописано је да лице које од свог материјала својим радом изради нову ствар стиче право својине на ту ствар.

У конкретном случају, тужилац који је један од наследника по решењима О 520/77 и О 90/82, поднео је тужбу ради утврђења свог права сувласништва на непокретностима у односу на туженог као другог санаследника. Правни интерес тужиоца за подношење тужбе за утврђење постоји уколико несигурност и неизвесност у правним односима између субјеката представља потенцијалну опасност за повреду права које се том тужбом штити. У ситуацији када је тужени у ванпарничном поступку деобе заједничке ствари оспорио овде тужиоцу право су својине на предметним непокретностима у таквој ситуацији тужилац има правни интерес за тужбу за утврђење

који има за циљ да се судским путем установи постојање његовог права на предметним непокретностима, јер му тужени то право оспорава.

Стога, у односу на непокретности које су предмет ове правне ствари (изузев породичне стамбене зграде под бројем 2 саграђеној на кат.парцели .. и земљиште под зградом – објектом од 77 квм), правилно је преиначена првостепена одлука и усвојен тужбени захтев будући да у односу на ове непокретности тужени није истакао ревизијске наводе које би довели у сумњу правилност одлуке.

Међутим, у конкретном случају у односу на породичну стамбену зграду број 2 на кат.парцели .. са земљиштем под зградом и објектом од 77 квм, материјално право је погрешно примењено, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, тужени је у току поступка, што понавља и у ревизији, указивао да непокретности наведене у решењу о наслеђивању не одговарају делом стварном стању на терену и на ове околности је предлагао сведоке. Другостепени суд је преиначио првостепену одлуку заснивајући свој закључак искључиво на решењима о наслеђивању, пропуштајући да разјасни да ли се стање на терену у погледу спорног објекта разликује од непокретности која је била предмет наслеђивања и у том смислу да ли је објекат број 2 на терену био предмет наслеђивања или је реч о новосазиданом објекту, ко је исти сазидао и у односу на ту чињеницу оцени основаност постављеног захтева. Записник комисије за излагање података премера и катастарског класирања земљишта и утврђења права својине на непокретностима треба сагледати и у склопу исказа саслушаних сведока у току поступка, те након тога утврдити основ стицања права својине на предметној непокретности. Како је због погрешне примене материјалног права другостепени суд пропустио да утврди чињенично стање и поуздано утврди да ли је породични стамбени објекат број 2, који сада постоји на терену, постојао у тренутку смрти оставиоца или је реч о новоизграђеном објекту након смрти оставиоца, то је побијана одлука у овом делу морала бити укинута.

Из напред наведених разлога, а применом одредбе члана 414. став 1. и 416. став 2. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер иста зависи од коначног решења ове правне ствари.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе ревизијског суда, па ће правилном применом материјалног права, након што расправи чињенично стање у односу на спорни објекат, донети нову закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић